

451

Besluit van 30 juni 1982 tot wijziging van het Hoeveelheidsaanduidingenbesluit (Warenwet) (Stb. 1980, 223)

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Volksgezondheid en Milieuhygiëne van 16 februari 1982, DG Vgz/VVP, nr. 270509, van Onze Minister van Landbouw en Visserij en van de Staatssecretaris van Economische Zaken, P. H. van Zeil;

Overwegende, dat regelen moeten worden gesteld mede ter uitvoering van de richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 18 december 1978 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der Lid-Statens inzake etikettering en presentatie van levensmiddelen bestemd voor de eindverbruiker alsmede inzake de daarvoor gemaakte reclame, no. 79/112/EEG (Pb. E.G. L 33);

Gelet op de artikelen 14, 14a, en 16a van de Warenwet (Stb. 1935, 793);

Gezien het advies van de Adviescommissie Warenwet van 23 januari 1981, no. 13108/415, en het advies van de Commissie, bedoeld in artikel 17, zevende lid, van de Warenwet, door de Sociaal-Economische Raad ingesteld op grond van artikel 43 van de Wet op de Bedrijfsorganisatie (Stb. 1950, K 22), van 17 februari 1981;

De Raad van State gehoord (advies van 7 mei 1982, no. 2106/40/8217);

Gezien het nader rapport van de Staatssecretaris van Volksgezondheid en Milieuhygiëne van 14 juni 1982, DG Vgz/VVP, nr. 272082, van Onze Minister van Landbouw en Visserij en van voornoemde Staatssecretaris van Economische Zaken;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

In het Hoeveelheidsaanduidingenbesluit (Warenwet) (Stb. 1980, 223) worden de volgende wijzigingen aangebracht.

A

Artikel 1 wordt gewijzigd als volgt:

1. in het eerste lid worden na de omschrijving van: «EEG-tapmaatfles» drie nieuwe omschrijvingen ingevoegd, luidende:

«*voorverpakt produkt*: een produkt, dat zich bevindt in een verpakking, bestemd of geschikt om daarin dat produkt aan een verbruiker af te leveren en waarin dat produkt – alvorens in die verpakking in de handel te worden of te zijn gebracht – is aangebracht op zodanige wijze dat de in die verpakking aanwezige hoeveelheid van dat produkt niet kan worden gewijzigd zonder dat die verpakking is geopend of een aantoonbare wijziging in die verpakking is aangebracht;

voorverpakking: de zelfstandigheid, bestaande uit een voorverpakt produkt en zijn verpakking;

opgietsvloeistof: een vloeistof, die bij aankoop van een voorverpakt produkt door afnemers van ondergeschikt belang pleegt te worden geacht ten opzichte van het hoofdbestanddeel van het betrokken produkt en derhalve niet doorslaggevend is voor de aankoop en bestaat uit een der hierna genoemde vloeistoffen of een mengsel daarvan: water, zoutwater, pek, azijn, waterige oplossingen van suikers en, voor zover het hoofdbestanddeel geconserveerde groente of geconserveerd fruit is, het sap van de betrokken groente of van het betrokken fruit;»;

2. na het tweede lid wordt een nieuw lid toegevoegd, luidende:

«3. Voor de toepassing van dit besluit en de daarop berustende bepalingen worden produkten, die van onderling verschillende samenstelling zijn en waarvoor hetzij overeenkomstig daarvoor geldende wettelijke bepalingen een zelfde benaming is gebezigd hetzij – bij ontstentenis van zodanige bepalingen – ingevolge het in Nederland algemeen geldende gebruik een zelfde benaming pleegt te worden gebezigd, aangemerkt als een zelfde produkt.».

B

Na artikel 18 wordt, met vernummering van paragraaf 3 tot paragraaf 4 en artikel 19 tot artikel 33, een nieuwe paragraaf ingevoegd, luidende:

«§ 3. Verplichte hoeveelheidsaanduiding

Artikel 19

De artikelen 20–28, 31 en 32 van dit besluit gelden, voor zover niet anders is bepaald, uitsluitend ten aanzien van produkten, die een eet- of drinkbaar, een kauwpreparaat, niet zijnde van tabak, of een in bijlage IV van dit besluit vermeld artikel zijn, met uitzondering van produkten, waarvoor het Broodbesluit (Warenwet) (Stb. 1925, 478) geldt.

Artikel 20

1. Voor een voorverpakt produkt, dat deel uitmaakt van een voorverpakking, moet een aanduiding, die de hoeveelheid van dat produkt aangeeft, worden gebezigd.

2. Ten aanzien van de aanduiding van de hoeveelheid van een voorverpakt produkt als in het eerste lid bedoeld, dat niet deel uitmaakt van een e-voorverpakking, is, voor zover in artikel 23 niet anders is bepaald, het in artikel 9, derde, vierde en zevende lid, onder a, met betrekking tot de nominale hoeveelheid van een e-voorverpakking bepaalde van overeenkomstige toepassing.

3. In afwijking van het tweede lid juncto artikel 9, derde lid, mag de hoeveelheid van voorverpakte lijm worden uitgedrukt in kilogram of gram, indien die lijm een vloeibaar produkt is, of in liter, centiliter of milliliter, indien die lijm een vast produkt is, mits een zodanige hoeveelheidsaanduiding in overeenstemming is met het voor de betrokken lijm in Nederland geldende handelsgebruik.

4. In afwijking van het tweede lid juncto artikel 9, derde lid, mag de hoeveelheid van een voorverpakt produkt, behorende tot een der hierna genoemde categorieën, zijn uitgedrukt in een aantal stuks:

- a. beschuit;
- b. gebakjes, petit-fours, taartpunten, gevulde koeken, kano's, stroopwafels, alsmede andere dergelijke bakkerswaren die ook onverpakt per stuk of aantal stuks plegen te worden verkocht;
- c. verse groente of verse vruchten, die ook onverpakt per stuk of aantal stuks plegen te worden verkocht;
- d. eende- of ganzeëieren;
- e. zuurstokken, lollies, dropstaven, spekJes.

Artikel 21

1. Voor een voorverpakt produkt als bedoeld in artikel 20, eerste lid, dat bestaat uit een vast hoofdbestanddeel en een opgietsvloeistof, moet tevens een aanduiding worden gebezigd, die, voor zover in artikel 23 niet anders is bepaald, het uitlekgewicht van dat hoofdbestanddeel aangeeft; die aanduiding moet inhouden het woord «uitlekgewicht», gevolgd door de waarde van dat gewicht, met dien verstande, dat het woord «uitlekgewicht» mag worden vervangen door de benaming van het vaste hoofdbestanddeel, indien voor het voorverpakte produkt een benaming is gebezigd, waarvan de benaming van dat hoofdbestanddeel en van de opgietsvloeistof deel uitmaakt.

2. Onze Ministers van Volksgezondheid en Milieuhygiëne, van Landbouw en Visserij en van Economische Zaken kunnen regelen stellen ten aanzien van het bepalen van het uitlekgewicht.

3. Ten aanzien van de aanduiding van het uitlekgewicht is het in artikel 9, derde lid, onder b, vierde lid en zevende lid, onder a, met betrekking tot de aanduiding van de nominale hoeveelheid van een e-voorverpakking bepaalde van overeenkomstige toepassing.

Artikel 22

1. Voor een voorverpakt produkt, dat deel uitmaakt van een voorverpakking in de vorm van een aantal verpakte eenheden die afzonderlijk niet als een verkoopenheid aan verbruikers plegen te worden verkocht, moet, voor zover in artikel 23 niet anders is bepaald, tevens een aanduiding worden gebezigd, die het totale aantal van vorenbedoelde eenheden en de in de handel gebruikelijke benaming van die eenheden aangeeft.

2. Het eerste lid geldt niet ten aanzien van suikerwerk als omschreven in bijlage V van dit besluit, waarvan de hoeveelheid in elke verpakte eenheid ten hoogste 15 gram is.

Artikel 23

1. Indien een voorverpakt produkt deel uitmaakt van een voorverpakking in de vorm van een aantal verpakte eenheden, die ook als afzonderlijke verkoopenheden aan verbruikers plegen te worden verkocht en die elk een zelfde hoeveelheid van dat produkt bevatten, moet:

- a. de aanduiding van de hoeveelheid van dat voorverpakte produkt aangeven het totale aantal van vorenbedoelde verpakte eenheden, gevolgd door de overeenkomstig artikel 20 uitgedrukte en weergegeven hoeveelheid van het produkt, die één verpakte eenheid bevat;

- b. voor zover het betreft een voorverpakt produkt als bedoeld in artikel 21, eerste lid, tevens een aanduiding van het uitlekgewicht van het vaste hoofdbestanddeel van het betrokken produkt in één verpakte eenheid worden gebezigd overeenkomstig het bepaalde in artikel 21, eerste lid;

c. voor zover het betreft een voorverpakt produkt, dat zich in elk van die verpakte eenheden bevindt in de vorm van verpakte eenheden als bedoeld in artikel 22, eerste lid, tevens een aanduiding van het aantal verpakte eenheden van dat produkt, die één verpakte eenheid als in de aanhef bedoeld bevat, worden gebezigd.

2. Het eerste lid, onder c, geldt niet ten aanzien van suikerwerk waarvan de hoeveelheid in elke verpakte eenheid die afzonderlijk niet als een verkoopenheid aan verbruikers pleegt te worden verkocht, ten hoogste 15 gram is.

Artikel 24

In afwijking van artikel 20, eerste lid, mag voor een voorverpakt produkt, waarvan de hoeveelheid ingevolge artikel 20, vierde lid, in een aantal stuks mag zijn uitgedrukt, een zodanige hoeveelheidsaanduiding achterwege worden gelaten, indien het aantal stuks van dat produkt zonder opening van de verpakking, die deel uitmaakt van de betrokken voorverpakking, van buitenaf duidelijk kan worden gezien en gemakkelijk kan worden geteld.

Artikel 25

1. De hoeveelheidsaanduidingen, die ingevolge de artikelen 20, 21, 22 en 23 moeten of mogen worden gebezigd, moeten zijn vermeld:

a. op de buitenzijde van de verpakking, die deel uitmaakt van de voorverpakking of

b. op een etiket, gehecht op of aan de onder a bedoelde verpakking dan wel

c. indien de onder a bedoelde verpakking ter plaatse helder doorzichtig is, tegen de binnenzijde daarvan.

2. De in het eerste lid bedoelde hoeveelheidsaanduidingen moeten zodanig zijn aangebracht, dat zij zich bevinden in hetzelfde gezichtsveld als de beide hierna genoemde aanduidingen, indien deze zich bevinden op de buitenzijde van de verpakking, tegen de binnenzijde daarvan of op een op of aan die verpakking gehecht etiket:

a. de benaming van het produkt;

b. voor zover van toepassing, de datum van minimale houdbaarheid dan wel een vermelding van de plaats, waar vorenbedoelde aanduiding op of aan de verpakking voorkomt.

3. Het tweede lid geldt niet, indien de verpakking, die deel uitmaakt van de voorverpakking, bestaat uit een glazen fles, die is bestemd om opnieuw te worden gebruikt, in het glas waarvan een aanduiding van de hoeveelheid van het daarin voorverpakte produkt of de benaming van dat produkt is ingebrand of anderszins op duurzame wijze is ingebracht of aangebracht.

4. Ten aanzien van de in het eerste lid bedoelde hoeveelheidsaanduidingen is artikel 13 van overeenkomstige toepassing.

5. De in het eerste lid bedoelde hoeveelheidsaanduidingen moeten begrijpelijk zijn geformuleerd en mogen niet van elkaar gescheiden zijn door andere aanduidingen in woord, beeld of cijfers; de woorden, voorkomende in de in het eerste lid bedoelde hoeveelheidsaanduidingen, met uitzondering van de benamingen van meeteenheden van het imperiale stelsel, moeten in de Nederlandse taal zijn gesteld.

6. In afwijking van het eerste lid, en van de artikelen 20, eerste lid, en 23 mogen voor een voorverpakt produkt als bedoeld in artikel 23 de in laatstgenoemd artikel bedoelde aanduidingen achterwege worden gelaten, indien:

a. het totale aantal verpakte eenheden als bedoeld in de aanhef van artikel 23 van buitenaf duidelijk kan worden gezien en gemakkelijk kan worden geteld,

b. elk van die verpakte eenheden is voorzien van de voor het betrokken voorverpakte produkt ingevolge de artikelen 20, 21 en 22 voorgeschreven aanduidingen en deze aanduidingen voldoen aan het eerste tot en met vijfde lid van het onderhavige artikel en

c. de onder b bedoelde aanduidingen op de verpakking van ten minste één eenheid van buitenaf duidelijk kunnen worden gezien.

Artikel 26

1. Indien een produkt zich gezamenlijk met een of meer andere produkten, waarvoor de artikelen 20–25 al dan niet gelden, bevindt in een verpakking, die bestemd of geschikt is om met de inhoud aan een verbruiker te koop te worden aangeboden en te worden afgeleverd en waarin die produkten zijn aangebracht op zodanige wijze, dat de hoeveelheid van de in die gezamenlijke verpakking aanwezige produkten niet kan worden gewijzigd zonder dat die gezamenlijke verpakking is geopend of een aantoonbare wijziging in die verpakking is aangebracht, moeten voor elk van die produkten, waarvoor de artikelen 20–25 gelden, de hoeveelheidsaanduidingen worden gebezigd die ingevolge het bepaalde in de artikelen 20–23 voor het betrokken produkt, indien het deel zou uitmaken van een voorverpakking, moeten of mogen worden gebezigd.

2. De in het eerste lid bedoelde hoeveelheidsaanduidingen moeten voorkomen op de buitenzijde van de in dat lid bedoelde verpakking of op een daarop of daaraan gehecht etiket dan wel, indien de verpakking ter plaatse helder doorzichtig is, tegen de binnenzijde daarvan.

3. Ten aanzien van de in het eerste lid bedoelde hoeveelheidsaanduidingen zijn artikel 13 en artikel 25, tweede en vijfde lid, van overeenkomstige toepassing.

4. De in het eerste lid bedoelde hoeveelheidsaanduidingen moeten zodanig zijn aangebracht, dat het voor de koper duidelijk is op welk produkt zij betrekking hebben.

5. Ten aanzien van een produkt, dat zich bevindt in een verpakking als bedoeld in het eerste lid, geldt het tweede lid niet, indien:

a. dat produkt zich op zichzelf bevindt in een verpakking, die is voorzien van de in het eerste lid bedoelde hoeveelheidsaanduidingen,

b. de hoeveelheidsaanduidingen in overeenstemming zijn met het in artikel 25, eerste tot en met vijfde lid, ten aanzien van een voorverpakking bepaalde, en

c. de hoeveelheidsaanduidingen van buitenaf goed leesbaar en goed zichtbaar zijn.

Artikel 27

1. De artikelen 20, 21, 22 en 23 gelden niet voor een voorverpakt produkt:

a. waarvan de overeenkomstig artikel 20, tweede lid, of artikel 23, onder a, uitgedrukte hoeveelheid in totaal meer dan 10 liter of 10 kilogram dan wel, voor zover het betreft suikerwerk, minder dan 25 gram of, voor zover het betreft een ander produkt dan een kruid, kruiden, een specerij of specerijen, minder dan 5 gram of 5 milliliter is, of

b. dat naar zijn aard aanzienlijk aan gewicht of volume verliest en in winkels, op markten of op andere voor het publiek toegankelijke verkoopplaatsen hetzij per stuk pleegt te worden verkocht hetzij in tegenwoordigheid van de koper pleegt te worden gewogen.

2. Indien voor een voorverpakt produkt als bedoeld in het eerste lid, onder a of b, op de voorverpakking waarvan dat produkt deel uitmaakt of op een op of aan de betrokken voorverpakking gehecht etiket een aanduiding van de hoeveelheid van dat produkt of een aanduiding, die de indruk kan wekken de hoeveelheid van dat produkt aan te geven, is gebezigd, gelden de artikelen 20, 21, 22 en 23 voor dat produkt onverkort.

3. Artikel 26 geldt niet ten aanzien van produkten, die zich gezamenlijk in een verpakking bevinden en waarvan het gewicht in totaal meer dan 10 kilogram is.

Artikel 28

1. Voor een produkt dat deel uitmaakt van een voorverpakking of van een gezamenlijke verpakking als bedoeld in de aanhef van artikel 26, eerste lid, mag niet worden gebezigd een aanduiding betreffende de hoeveelheid van dat produkt, de hoeveelheid of het uitlekgewicht van een vast hoofdbestanddeel van dat produkt of het aantal verpakte eenheden van dat produkt, die onjuist of misleidend is.

2. Een in samenhang met het EEG-teken en in overeenstemming met de artikelen 2 of 16 gebezigde aanduiding van de hoeveelheid van een voorverpakt produkt wordt geacht niet in strijd te zijn met het eerste lid van het onderhavige artikel of met de artikelen 20, 23, onder a, of 26, eerste lid.

3. Indien voor een produkt, dat deel uitmaakt van een voorverpakking of van een gezamenlijke verpakking als bedoeld in artikel 26, eerste lid, anders dan in samenhang met het EEG-teken een aanduiding is gebezigd, aangevende een hoeveelheid van dat produkt of een uitlekgewicht dan wel een aantal verpakte eenheden van dat produkt, kleiner dan respectievelijk de feitelijke hoeveelheid van dat produkt, het feitelijke uitlekgewicht of het feitelijke aantal verpakte eenheden, wordt die aanduiding geacht uit dien hoofde niet in strijd te zijn met het eerste lid of met de artikelen 20, 21, 22, 23 of 26, eerste lid.

Artikel 29

Voor de beoordeling of een produkt dat deel uitmaakt van een voorverpakking of van een gezamenlijke verpakking als bedoeld in artikel 26, eerste lid, en waarvan de hoeveelheid is uitgedrukt in een meeteenheid van volume, voldoet aan de artikelen 20-28, geldt als hoeveelheid:

a. indien het betreft een in diepgevroren of bevroren toestand verkerend produkt, de hoeveelheid, bepaald bij de temperatuur waarbij het produkt ten verkoop voorhanden pleegt te worden gehouden;

b. indien het betreft een in een andere toestand dan onder a bedoeld verkerend produkt, de hoeveelheid bepaald bij een temperatuur van 20 °C.

Artikel 30

1. De artikelen 20-27 zijn niet van toepassing ten aanzien van een eet- of drinkbaar, die in opdracht van een koper in zijn verpakking is aangebracht en bestemd is om door die koper in die verpakking in het kader van een maaltijdverstrekking te worden afgeleverd.

2. Artikel 25, eerste lid, is niet van toepassing ten aanzien van een van een voorverpakking deel uitmakend voorverpakt produkt, dat op een markt, in een winkel of in enige andere voor het publiek toegankelijke verkoopplaats ten verkoop wordt voorhanden gehouden en met het oog op de directe verkoop aan particulieren kennelijk op onderscheidenlijk in die verkoopplaats in zijn verpakking is aangebracht door degene die zodanig produkt aldaar ten verkoop voorhanden houdt, voor zover in de onmiddellijke nabijheid van dat produkt de hoeveelhedaanduidingen die daarvoor ingevolge de artikelen 20, 21, 22 en 23 moeten of mogen worden gebezigd, zijn vermeld.

3. Artikel 25, tweede lid, is niet van toepassing ten aanzien van een van een voorverpakking deel uitmakend voorverpakt produkt, waarvan de verpakking een fantasieverpakking is.

Artikel 31

1. Indien ten aanzien van een produkt, dat deel uitmaakt van een voorverpakking of van een gezamenlijke verpakking als in artikel 26, eerste lid, bedoeld, ingevolge een ander wettelijk voorschrift dan de artikelen 9, 20-26 en 27, tweede lid, een aanduiding van de hoeveelheid van dat produkt, van het uitlekgewicht van een vast hoofdbestanddeel daarvan of van het aantal verpakte eenheden van dat produkt moet worden gebezigd, is met betrekking tot zodanig produkt het in de artikelen 20-27 bepaalde, voor zover die aanduiding of aanduidingen betreft, niet van toepassing.

2. Indien ten aanzien van een produkt als in het eerste lid bedoeld ingevolge een ander wettelijk voorschrift dan artikel 28, eerste lid, een of meer der aanduidingen als in laatstgenoemde bepaling bedoeld niet mogen worden gebezigd, geldt met betrekking tot zodanig produkt het in artikel 28, eerste lid, bepaalde, voor zover die aanduiding of aanduidingen betreft, niet.

3. Indien ten aanzien van een produkt als in het eerste lid bedoeld in enig ander wettelijk voorschrift dan vervat in het onderhavige besluit een aanduiding van de hoeveelheid van dat produkt, van het uitlekgewicht van een vast hoofdbestanddeel daarvan of van het aantal verpakte eenheden wordt genoemd, die ingevolge dat voorschrift mag worden gebezigd, is met betrekking tot dat produkt ten aanzien waarvan bedoelde aanduiding of aanduidingen zijn gebezigd, het in de artikelen 20, tweede lid - juncto artikel 9, derde lid -, derde en vierde lid, 21, 22, 23, 26, eerste lid, en 27, tweede lid, bepaalde voor zover de gebezigde aanduiding of aanduidingen betreffende, niet van toepassing.

4. Indien ten aanzien van een produkt als in het eerste lid bedoeld in enig ander wettelijk voorschrift dan vervat in het onderhavige besluit een aanduiding van de hoeveelheid van dat produkt, van het uitlekgewicht van een vast hoofdbestanddeel daarvan of van het aantal verpakte eenheden van dat produkt, wordt genoemd, die ingevolge dat voorschrift niet behoeft te worden gebezigd, is met betrekking tot dat produkt, het in de artikelen 20-26 en 27, tweede lid, bepaalde, voor zover die aanduiding of aanduidingen betreffende, niet van toepassing.

5. Indien ten aanzien van een produkt als in het eerste lid bedoeld een vrijstelling of ontheffing is verleend van een ander wettelijk voorschrift dan vervat in het onderhavige besluit en betreffende de aanduiding van de hoeveelheid van dat produkt, van het uitlekgewicht van een vast hoofdbestanddeel daarvan of van het aantal verpakte eenheden van dat produkt, is het in de artikelen 20-26 en 27, tweede lid, bepaalde, voor zover die aanduiding of aanduidingen betreffende, niet van toepassing.

Artikel 32

De artikelen 20-31 zijn niet van toepassing ten aanzien van voorverpakte produkten:

- a. ten aanzien waarvan kan worden aangetoond dat zij voor 23 december 1982 in de desbetreffende verpakking zijn aangebracht,
- b. die kennelijk voor uitvoer bestemd zijn, voor zover zij niet aanwezig zijn op markten, in winkels of in andere voor het publiek toegankelijke plaatsen, of
- c. die een eet- of drinkwaar zijn als bedoeld in de in bijlage VI van dit besluit vermelde bepalingen.»

C

De bij dit besluit behorende bijlagen worden als bijlagen IV, V en VI toegevoegd na bijlage III.

ARTIKEL II

Dit besluit treedt in werking met ingang van 23 december 1982.

Het advies van de Raad van State wordt niet openbaar gemaakt op grond van het bepaalde in artikel 25a, derde lid, onder b, van de Wet op de Raad van State.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan een afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State.

's-Gravenhage, 30 juni 1982

Beatrix

De Staatssecretaris van Volksgezondheid en Milieuhygiëne,
J. J. Lambers-Hacquebard

De Minister van Landbouw en Visserij,
J. de Koning

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
P. H. van Zeil

Uitgegeven de *tweëntwintigste* juli 1982

De Minister van Justitie a.i.,
M. G. Rood

BIJLAGEN behorende bij het Koninklijk besluit van 30 juni 1982, Stb. 451 tot wijziging van het Hoeveelheidsaanduidingenbesluit (Warenwet) (Stb. 1980, 223)

BIJLAGE IV behorende bij het Hoeveelheidsaanduidingenbesluit (Warenwet)

Artikelen, bedoeld in artikel 19, eerste lid, van het Hoeveelheidsaanduidingenbesluit (Warenwet):

- a. motorolie, antivriesmiddelen en middelen ter ontddooring van delen van motorvoertuigen;
- b. lijmen en andere plakmiddelen;
- c. stopverf, kit, plamuur en dergelijke vulmiddelen;
- d. verven, voor welke doeleinden dan ook, beits, vernissen en middelen voor het oplossen van verven, beitsen of vernissen;
- e. voedingsmiddelen voor honden, katten, vogels, knaagdieren of aquarium- of terrariumdieren.

Omschrijving van suikerwerk als bedoeld in artikel 20, tweede lid:

- een kauwpreparaat, met uitzondering van een kauwpreparaat van tabak;
- een eetwaar, die een vast produkt is en waarvan het voornaamste kenmerk is, dat deze bestaat of mede bestaat uit een of meer suikers of kunstmatige zoetstoffen zoals drups, al dan niet gevuld, fondant of fondant-massa, karamels, toffees, dragees en gedrageerde eetwaar, gelei-artikelen, gom, drop, engelse drop, nougat, torrone, pâtes de fruits, marsepein, gekonfijte vruchten en gekonfijte kastanjes, praliné, eetwaren met cacao en eetwaren die gedeeltelijk uit chocolade bestaan, zoals candy bars (gevulde repen), pepermunt, glaceerpasta, pastilles, bruispoeder en bruispoedertabletten ten verkoop aangeboden voor consumptie als zodanig, zoet boterhambeleg zoals cocosbrood en muisjes, vruchtenkoekjes, kauw- en drageebonbons, comprimaten, marsh mallows, hopjes, babbelaars, spekjes, lollies, schuim, fudge, borstplaat, bruidssuikers, non pareil, lentilles, mints, zuurtjes, zuurstangen, een en ander met uitzondering van eetwaar als bedoeld in artikel 8 van het Kokswarenbesluit (Warenwet), het Honingbesluit (Warenwet), het Jam- en geconserveerde vruchtenbesluit (Warenwet); het Suiker- en stroopbesluit (Warenwet) en de Verordening AKK Cacao- en Chocoladeprodukten 1974.

BIJLAGE VI behorende bij het Hoeveelheidsaanduidingenbesluit (Warenwet)

Bepalingen, bedoeld in artikel 32, onder c

Artikel 1 van het Honingbesluit (Warenwet);

Artikel 1, vierde tot en met zesde, achtste en twaalfde tot en met zestiende lid, van het Koffiebesluit (Warenwet);

Artikelen 9 tot en met 13bis van het Melkbesluit (Warenwet);

Artikel 2 van het Vaste Melkproduktenbesluit (Warenwet);

Artikel 2 van het Suiker- en stroopbesluit (Warenwet);

de voorschriften van de Verordening verhandelen kippeëieren EEG 1969;

de voorschriften van de Verordening EEG-kwaliteitsregeling eieren 1969;

de voorschriften van de Verordening AKK Cacao- en chocoladeprodukten 1974;

de voorschriften van de Verordening PGF 1976 Vruchtesappen en bepaalde aanverwante produkten;

de voorschriften van de Verordening AKK 1977 omschrijving en aanbiedingsvorm van wijn en druivemost.

Ons bekend,

De Staatssecretaris van Volksgezondheid en Milieuhygiëne,
J. J. Lambers-Hacquebard

De Minister van Landbouw en Visserij,
J. de Koning

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
P. H. van Zeil

I. ALGEMEEN

1.1. EEG-richtlijn

De richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 18 december 1978 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der Lid-Staten inzake etikettering en presentatie van levensmiddelen bestemd voor de eindverbruiker alsmede inzake de daarvoor gemaakte reclame, no. 79/112/EEG (Pb. E.G. 1979 L 33) – hierna te noemen de Etiketteringsrichtlijn – noopt de Lid-Staten onder meer erin te voorzien dat voor levensmiddelen een aantal aanduidingen omtrent bepaalde aspecten van die waren, die bestemd zijn voor de consumenten, verplicht wordt gesteld. Een van die aspecten is de hoeveelheid waaromtrent, voor zover het betreft voorverpakte levensmiddelen, artikel 8 van de Etiketteringsrichtlijn regelen bevat.

Ingevolge artikel 22, eerste lid, van de Etiketteringsrichtlijn zijn de Lid-Staten verplicht hun wetgeving vóór 23 december 1982 aan de richtlijn aan te passen. Weliswaar kunnen de Lid-Staten deze termijn voor bepaalde levensmiddelen verkorten, maar gezien de korte periode die thans nog rest lijkt het niet opportuun van deze mogelijkheid gebruik te maken.

1.2. Wijze van uitvoering van de Etiketteringsrichtlijn in het onderhavige besluit

De Etiketteringsrichtlijn wordt in beginsel uitgevoerd in twee algemene maatregelen van bestuur op de voet van de Warenwet, te weten in het Hoeveelheidsaanduidingenbesluit (Warenwet) voor wat betreft de aanduiding van de hoeveelheid en in het Algemeen Aanduidingenbesluit (Warenwet) voor wat betreft alle overige door de richtlijn voorgeschreven aanduidingen. Deze besluiten treden echter terug voor zover een andere wettelijke regeling bepaalde aanduidingen, die in de richtlijn zijn voorzien, regelt.

Hoewel de richtlijn de mogelijkheid biedt de aanduidingsregels mede van toepassing te doen zijn op onverpakte en ambachtelijk (voor)verpakte eet- en drinkwaren hebben beide genoemde besluiten voorshands slechts betrekking op voorverpakte eet- en drinkwaren.

Met het opnemen van de regeling van verplichte hoeveelheidsaanduiding in het bestaande Hoeveelheidsaanduidingenbesluit (Warenwet) is gevolg gegeven aan hetgeen als voornemen reeds aangekondigd werd in de bij dat besluit behorende toelichting (Deel I Algemeen, onder punt 1.6). Hierbij wordt aangetekend, dat de bestaande bepalingen van het Hoeveelheidsaanduidingenbesluit voorzien in een facultatieve aanduiding (het uitsluitend mogen gebruiken van het EEG-teken in samenhang met hoeveelheidsaanduiding) en betrekking hebben op alle producten, die in hun verpakking zijn aangebracht in een hoeveelheid die is afgestemd op een vooraf gekozen en in volume of massa uitgedrukte waarde. De nu voorziene wijziging van het Hoeveelheidsaanduidingenbesluit betreft verplichte hoeveelheidsaanduiding voor voorverpakte eet- en drinkwaren, zoals hierboven omschreven, en voor enkele categorieën van voorverpakte niet-levensmiddelen; daarbij is het niet van belang of de hoeveelheid al dan niet is afgestemd op een vooraf bepaalde waarde. Voorts behoeft de hoeveelheid niet steeds in gewicht of volume te worden uitgedrukt maar kan dit in bepaalde aangegeven gevallen in stuks geschieden.

Zoals reeds is vermeld in de nota van toelichting bij het bestaande Hoeveelheidsaanduidingenbesluit (Deel I Algemeen, onder punt 1.6) hebben wij afgezien van het enkele jaren geleden bestaande voornemen voor een beperkte groep levensmiddelen de totstandkoming van een zuiver nationale regeling ter zake van hoeveelheidsaanduiding te bevorderen, waartoe in 1976 een ontwerp was voorgelegd aan de Adviescommissie

Warenwet en de Commissie Uitvoeringsmaatregelen van de Sociaal-Economische Raad, die daarover respectievelijk op 5 januari 1977 en 18 november 1976 advies uitbrachten. In verband met de toen begonnen voorbereiding, in het kader van de Europese Gemeenschappen, van de totstandkoming van de Etikettersrichtlijn hebben wij indertijd bij nadere overweging alsnog besloten om eerst de totstandkoming van die richtlijn af te wachten ten einde te voorkomen dat het bedrijfsleven binnen betrekkelijk korte tijd geconfronteerd zou worden met – kosten veroorzakende – wijzigingen.

Wél is thans, waar mogelijk, in het onderhavige besluit aansluiting gezocht bij het destijds ter advisering voorgelegde ontwerp en de daaromtrent uitgebrachte adviezen. Zo is ook in het onderhavige besluit de regeling omtrent verplichte hoeveelheidsaanduiding uitgebreid tot de in het vroegere ontwerp reeds voorziene categorieën van voorverpakte niet-levensmiddelen, ten aanzien waarvan hoeveelheidsaanduiding voor de consument bij uitstek van belang is. Deze categorieën niet-levensmiddelen zijn vermeld in bijlage IV, die ingevolge het onderhavige besluit aan het Hoeveelheidsaanduidingenbesluit (Warenwet) wordt toegevoegd.

1.3. Wijze van uitvoering van de Etikettersrichtlijn in de toekomst

Zoals reeds werd opgemerkt heeft de Etikettersrichtlijn evenzeer betrekking op levensmiddelen die niet voorverpakt ten verkoop aan de eindverbruiker worden aangeboden of levensmiddelen die op de plaats van verkoop hetzij op verzoek van de koper worden verpakt hetzij met het oog op de onmiddellijke verkoop worden voorverpakt. Ingevolge artikel 12 van de Etikettersrichtlijn zijn de Lid-Staten echter vrij voor deze categorie – mits de voorlichting van de consument gewaarborgd blijft – de regelen van de Etikettersrichtlijn niet van toepassing te doen zijn. Van deze vrijheid is voorshands gebruik gemaakt, waarbij wij ervan uitgaan dat bij dergelijke levensmiddelen de detaillist de nodige informatie kan verschaffen. Het ligt evenwel in de bedoeling in de komende tijd te bezien of en in hoeverre regelen omtrent verplichte hoeveelheidsaanduiding ook op deze waren van toepassing dienen te zijn.

1.4. Betekenis van het besluit

Er is voor gekozen het besluit in beginsel voor alle voorverpakte levensmiddelen van toepassing te doen zijn, uitgezonderd in het geval dat een andere, wettelijke regeling in een bepaling omtrent de hoeveelheidsaanduiding voorziet.

Mogelijke tegenstrijdigheden met de Etikettersrichtlijn in de bestaande specifieke Warenwetbesluiten zullen zo spoedig mogelijk worden geschrapt, terwijl voor de waren, die in specifieke Warenwetbesluiten zijn geregeld, nog zal worden bezien of en op welke wijze van de in de richtlijn opgenomen opties gebruik zal worden gemaakt.

Voorts zal zoveel mogelijk worden bevorderd dat verordeningen van produkt-, hoofdbedrijf- en bedrijfsschappen waarin een regeling is getroffen inzake de hoeveelheidsaanduiding, voor zover nodig, aan de Etikettersrichtlijn worden aangepast.

1.5. Reikwijdte

Zoals hierboven uiteengezet, strekt het onderhavige besluit zich, tenzij een specifieke wettelijke regeling in regelen inzake hoeveelheidsaanduiding voorziet, uit tot alle voorverpakte eet- en drinkwaren en tot een aantal categorieën niet-levensmiddelen.

Ingevolge artikel 20 van de Etikettersrichtlijn dienen de communautaire voorschriften inzake de etikettering en de presentatie van bepaalde levensmiddelen, die op het tijdstip van de kennisgeving van de Etikettersrichtlijn

reeds waren uitgevaardigd, onverlet te worden gelaten. In verband hiermede zijn voor de eet- en drinkwaren, waarvoor vorenbedoelde communautaire voorschriften zijn uitgevaardigd, in het nieuwe artikel 32, onder c, de bepalingen inzake verplichte hoeveelheidsaanduiding, zoals in het onderhavige besluit voorzien, buiten toepassing verklaard.

Daar de Etiketteringsrichtlijn betrekking heeft op voor de consument bestemde levensmiddelen, is in het onderhavige besluit de verplichte hoeveelheidsaanduiding beperkt tot de eet- en drinkwaren, waarvan de verpakte hoeveelheid niet meer dan 10 kilogram of 10 liter is. Hierbij is de lijn van de voorverpakkingenrichtlijnen, die eveneens op (de voorlichting van) de consument zijn gericht, doorgetrokken; in dit verband kan inzonderheid worden gewezen op artikel 10 van het Hoeveelheidsaanduidingenbesluit (Warenwet). Zo nodig zal voor bepaalde categorieën van de desbetreffende eet- en drinkwaren hetzij bij een specifieke wettelijke regeling voor de desbetreffende categorie, hetzij bij een vrijstelling op de voet van artikel 14, vierde lid, van de Warenwet, worden voorzien in een lagere bovengrens.

Het hiervoor vermelde geldt *mutatis mutandis* voor de in de bijlage IV, die ingevolge het onderhavige besluit aan het Hoeveelheidsaanduidingenbesluit (Warenwet) wordt toegevoegd, vermelde categorieën van niet-levensmiddelen.

Uiteraard zijn er gevallen waarbij uit de feiten en omstandigheden duidelijk blijkt, dat voorverpakte produkten, hoewel de verpakte hoeveelheid ligt onder 10 kg of 10 liter, niet geacht kunnen worden bestemd of geschikt te zijn voor aflevering aan de consument; derhalve behoeven zij niet onder de toepassing van de bepalingen inzake verplichte hoeveelheidsaanduiding te vallen. Het gaat hier bij voorbeeld om voorverpakkingen waarvan aannemelijk kan worden gemaakt dat zij bestemd zijn om te worden afgeleverd aan bedrijven die de betrokken produkten verder verwerken (versnijden, gebruiken als grondstof voor produkten die verder verhandeld worden, e.d.) en waarvan door hun aard, presentatie, omvang en dergelijke duidelijk is dat zij ook niet geschikt zijn om als zodanig aan consumenten te worden afgeleverd.

2. ARTIKELN

Artikel 1, onder A. De regelen omtrent verplichte hoeveelheidsaanduiding nopen tot de toevoeging van enkele definities aan artikel 1, eerste lid.

De termen «voorverpakt produkt» en «voorverpakking» zijn afgestemd op de in het Hoeveelheidsaanduidingenbesluit reeds voorkomende termen «in serie voorverpakt produkt» en «serie voorverpakking». Deze laatste termen zijn destijds gekozen ter uitvoering van de EEG-richtlijnen inzake voorverpakkingen, waarin regels gesteld zijn ten aanzien van voorverpakkingen in de zin van een voor de handel bestemde of in de handel gebrachte tweeëenheid, bestaande uit een produkt en zijn eigen verpakking. Omdat de vorenbedoelde richtlijnen «voorverpakking» beperken tot de verpakking en het produkt dat in die verpakking is aangebracht in een hoeveelheid, die met het oog op de verkoop in constante uniforme hoeveelheden is afgestemd op een in volume of in massa uitgedrukte en voorafgekozen waarde, is ten einde dit element te doen doorklinken in het Hoeveelheidsaanduidingenbesluit de term «serievoorverpakking» gekozen en in samenhang daarmede in serie voorverpakt produkt.

De in het onderhavige besluit voorziene regelen omtrent verplichte hoeveelheidsaanduiding zijn evenals de Etiketteringsrichtlijn eveneens gericht op de voor de handel bestemde of in de handel gebrachte tweeëenheid van produkt met zijn eigen verpakking.

De samenhang van de regelen omtrent verplichte hoeveelheidsaanduiding met die omtrent het mogen gebruiken van het e-teken samen met een hoeveelheidsaanduiding brengen met zich mee dat in beide groepen van regelen zoveel mogelijk op elkaar afgestemde termen worden gebezigd.

Het produkt in de termen «voorverpakt produkt» en «voorverpakking» kan zijn zowel een produkt waarvan de hoeveelheid individueel wordt bepaald (bij voorbeeld een stuk kaas) als een in serie voorverpakt produkt (bij voorbeeld nominaal 500 gram meel) alsmede een produkt waarvan de hoeveelheid naar aantal is bepaald (bij voorbeeld tien sinaasappels).

Met de omschrijving van opgietsvloeistof is op de voet van artikel 8 van de Etiketteringsrichtlijn de vloeistof aangeduid die de consument van ondergeschikt belang pleegt te vinden bij de aankoop en die slechts bestaat uit met name genoemde vloeistoffen. Te denken valt aan het vocht waarin knakworstjes worden aangeboden. Bij voorverpakte produkten als bij voorbeeld vlees in bouillon of haring in tomatensaus kan derhalve, voor zover die bouillon en tomatensaus betreft, niet van een opgietsvloeistof worden gesproken.

In het nieuwe *derde lid* van artikel 1 is buiten twijfel gesteld, dat een mengsel van onderling verschillende produkten, waarvoor een zelfde benaming is voorgeschreven of gebruikelijk is, als één produkt wordt aangemerkt. Voor bij voorbeeld *tuttifrutti* of *studentenhaver* is aldus één hoeveelheidsaanduiding voldoende.

Artikel I, onder B voorziet in de opneming van een nieuwe paragraaf, waarin de regelen omtrent verplichte hoeveelheidsaanduiding zijn ondergebracht.

In het nieuwe *artikel 19* is de reikwijdte van het besluit aangegeven. Aangezien de Etiketteringsrichtlijn blijkens artikel 23, eerste lid, onder b, mede betrekking heeft op kauwgom en soortgelijke preparaten, zijn de als waar aangewezen kauwpreparaten mede genoemd.

De bij het Broodbesluit (Warenwet) geregelde waren zijn uitgezonderd, omdat hoeveelheidsaanduiding daarvan niet op zich zelf kan worden geregeld doch slechts in samenhang met het droge-stofgehalte; dit laatste eist een gedetailleerde voorziening, die buiten het bestek van de onderhavige regeling van algemeen karakter valt.

In aansluiting op hetgeen reeds in Deel I Algemeen onder 1.5 van deze toelichting is medegedeeld, moge worden opgemerkt, dat de reikwijdte van het onderhavige besluit nog wordt beperkt door de artikelen 30, 31 en 32 naar de toelichting waarvan moge worden verwezen.

In *artikel 20* is de aanduiding van de hoeveelheid van een produkt in een voorverpakking (een voor de handel bestemde of in de handel gebrachte zelfstandigheid, bestaande uit een produkt en zijn verpakking) verplicht gesteld. De hoofdregel van artikel 9 met betrekking tot de wijze van het aanduiden van de hoeveelheid (naar gewicht of volume) is daarbij van overeenkomstige toepassing verklaard.

In het derde lid is voorzien in de mogelijkheid van omkering van vorenbedoelde hoofdregel voor lijm, zodat het hier te lande geldend handelsgebruik voor bij voorbeeld tweecomponentenlijmen, tixotrope lijmen, dispersielijmen en in cartouches verpakte lijmen en kitten kan worden gehandhaafd.

Het vierde lid voorziet in afwijking van de hoofdregel door voor bepaalde produkten een aanduiding van de hoeveelheid in stuks mogelijk te maken. Nog zal worden bezien of voor andere eet- of drinkwaren een «stuks»aanduiding kan worden toegelaten.

Ingevolge *artikel 21* moet, wanneer een voorverpakt produkt bestaat uit een hoofdbestanddeel en een opgietsvloeistof, naast het totale gewicht of volume van het voorverpakte produkt (dat wil zeggen het hoofdbestanddeel en de opgietsvloeistof te zamen) ook het uitlekgewicht van het hoofdbestanddeel worden aangegeven. In de desbetreffende gevallen moeten derhalve twee hoeveelheidsaanduidingen worden gebezigd.

In aansluiting op hetgeen bij artikel I, onder A, ter zake van opgietsvloeistof is vermeld, kan nog worden aangetekend, dat produkten als bij voorbeeld vlees in bouillon of haring in tomatensaus niet onder artikel 21 vallen. Artikel 7, derde lid, van de Etiketteringsrichtlijn opent wèl de mogelijkheid, dat voor dergelijke waren de hoeveelheidsaanduiding, in absolute waarde of in procenten, van bepaalde ingrediënten verplicht wordt gesteld.

De artikelen 22 en 23 geven de regels voor de voorverpakkingen die bestaan uit een aantal verpakte eenheden van hetzelfde produkt. Daarbij worden op de voet van de Etiketteringsrichtlijn twee mogelijkheden onderscheiden.

a. De verpakte eenheden plegen niet afzonderlijk te worden verkocht aan verbruikers, bij voorbeeld kruidenbultjes. Voor een voorverpakking als bij voorbeeld een omdoos met 20 kruidenbultjes moet als hoeveelheidsaanduiding worden gebezigd bij voorbeeld 100 g, 20 stuks. Voor de afzonderlijke eenheden op zichzelf behoeft geen hoeveelheidsaanduiding te worden gebruikt.

Voor een produkt als zuurtjes of ander suikerwerk in een zak, zou indien elk zich in die zak bevindend exemplaar op zichzelf verpakt is, een stuksaanduiding te ver voeren, indien elk dier exemplaren op zichzelf een gering gewicht heeft, gezien het in dit geval betrekkelijk kleine belang van deze informatie voor de verbruikers. Daarom is in artikel 22, tweede lid, een uitzondering op de regel van het eerste lid gemaakt voor suikerwerk waarvan de verpakte eenheden elk voor zich ten hoogste 15 gram wegen.

b. De verpakte eenheden, met elk dezelfde hoeveelheid, plegen ook afzonderlijk te worden verkocht aan verbruikers, bij voorbeeld pakken rijst. Indien die pakken zich bevinden in een omdoos, moet een hoeveelheidsaanduiding worden gebezigd, die aangeeft het aantal verpakte eenheden en de hoeveelheid die elke eenheid bevat, bij voorbeeld 2 x 250 g.

Ingevolge artikel 23, eerste lid, onder c, zal in geval van een omdoos, waarin zich bij voorbeeld 2 dozen, met elk 100 gram kruiden in 10 bultjes, bevinden, als hoeveelheid moeten worden aangeduid bij voorbeeld 2 x 100 g (elk 10 stuks). Voor suikerwerk is in een dergelijk geval de lijn van artikel 22, tweede lid, doorgetrokken, zodat alsdan op grond van het tweede lid van artikel 23 kan worden volstaan met de aanduiding van bij voorbeeld 2 x 100 gram.

Artikel 24 heeft betrekking op een voorverpakking waarin de daarin aanwezige hoeveelheid in stuks mag zijn aangeduid. Indien de consument het aantal gemakkelijk kan bepalen (hierbij is te denken aan bij voorbeeld een doorzichtige verpakking met enkele gevulde koeken) is hoeveelheidsaanduiding niet verplicht.

In artikel 25 wordt geregeld waar de hoeveelheidsaanduiding moet zijn aangebracht. Deze moet goed zichtbaar zijn en in één gezichtsveld staan met de benaming van het produkt en, voor zover de aanduiding daarvan vereist is, de datum van minimale houdbaarheid of de verwijzing daarnaar. Volledigheidshalve zij vermeld, dat voor laatstbedoelde aanduidingen ten aanzien van de desbetreffende eet- en drinkwaren bij het Algemeen Aanduidingenbesluit (Warenwet) regelen worden gegeven. Bij glazen retourflessen waarin of waarop de hoeveelheidsaanduiding of de benaming duurzaam is in- of aangebracht geldt deze verplichting met betrekking tot hetzelfde gezichtsveld niet en mogen aanduidingen bij voorbeeld op de capsule worden aangebracht.

De hoeveelheidsaanduidingen moeten begrijpelijk zijn geformuleerd; voorschriften over letter- en cijferhoogte zijn niet gegeven. Wie gebruik wil maken van het systeem voor de e-voorverpakkingen, dient echter te voldoen aan de daarvoor in paragraaf 2 van het Hoeveelheidsaanduidingenbesluit (met name artikel 9, vijfde en zevende lid, onder b) gestelde voorschriften.

Artikel 26 heeft betrekking op een verpakking, waarin zich een assortiment van diverse produkten in de zin van artikel 1 bevindt, in gevallen dat tot dat assortiment behoren één of meer eet- en drinkwaren, waarvoor ingeval zij deel zouden uitmaken van een voorverpakking, de artikelen 20–25 zouden gelden, of een of meer van de artikelen die in bijlage IV van het besluit zijn genoemd.

Voor zover het die eet- en drinkwaren of die artikelen betreft is de lijn van de verplichte hoeveelheidsaanduiding in het onderhavige artikel doorgetrokken, zodat voor elk daarvan in principe op de gezamenlijke verpakking een hoeveelheidsaanduiding moet zijn vermeld op overeenkomstige wijze als ten aanzien van een voorverpakking, waarvan een zodanig produkt deel uitmaakt, is voorgeschreven.

In *artikel 27, eerste lid*, zijn de gevallen geregeld, waarin de hoeveelheidsaanduiding niet verplicht is. Voor de bovengrens van 10 liter of 10 kilogram moge worden verwezen naar hetgeen onder deel Algemeen onder punt 1.5 Reikwijdte van deze toelichting is vermeld.

Als ondergrens is op de voet van de Etiketteringsrichtlijn een hoeveelheid van 5 gram of 5 milliliter gesteld behoudens voor kruiden en specerijen, waarvoor de richtlijn ook bij een kleinere hoeveelheid aanduiding daarvan verlangt.

Voor suikerwerk is de ondergrens echter verhoogd tot 25 gram gelet op het feit, dat hier te lande dat produkt veelvuldig in uiterst kleine verpakkingen (bij voorbeeld rolletjes) wordt verhandeld en in zulke gevallen het de consument meer om de versnapering als zodanig dan om het gewicht daarvan gaat.

Artikel 28. Het eerste lid strekt ertoe te voorkomen, dat behalve de ingevolge de voorgaande artikelen verplichte hoeveelheidsaanduidingen andere aanduidingen worden gebezigd van de hoeveelheid van een produkt of van het uitlekgewicht van een vast hoofdbestanddeel, die onjuist zijn of de consument op een dwaalspoor brengen of kunnen brengen; te denken is bij voorbeeld aan een onjuiste, in liter of in stuks uitgedrukte hoeveelheid naast een verplichte aanduiding in kilogram of een onjuiste aanduiding van een uitlekgewicht van een vast hoofdbestanddeel, wanneer het produkt mede bestaat uit een vloeistof, die geen opgietsvloeistof is.

Het *tweede lid* stelt buiten twijfel, dat een overeenkomstig artikel 2 gebezigde aanduiding van de hoeveelheid (de nominale hoeveelheid kan bij het gemiddelde-systeem voor een in serie voorverpakt produkt binnen zekere grenzen afwijken van de feitelijke hoeveelheid) niet in strijd is met het eerste lid.

In geval een hoeveelheidsaanduiding zonder het EEG-teken wordt gebezigd, moet in de betrokken verpakking ten minste de hoeveelheid produkt aanwezig zijn, die op die verpakking is aangegeven. Het *derde lid* juncto het eerste lid voorziet daarin.

Artikel 29 bevat regelen omtrent hetgeen ten aanzien van onderscheidene produkten onder hoeveelheid wordt verstaan.

Artikel 30 bevat een aantal vrijstellingen.

Het *eerste lid* heeft betrekking op de omstandigheid dat eet- of drinkwaren in kleine porties op bestelling van een koper worden voorverpakt en als voorverpakkingen aan die koper worden afgeleverd, die op zijn beurt deze voorverpakkingen in het kader van maaltijdverstrekking aan consumenten aflevert. In dit verband ware te denken aan voorgesneden, in folie verpakte plakken kaas of vleeswaren, die op bestelling worden geleverd aan en verstrekt door ziekenhuizen, kantines, restaurants en soortgelijke instellingen.

Het *tweede lid* voorziet in een soepeler regime voor detaillisten, die produkten op of in hun verkoopplaats reeds voorverpakken in door het publiek doorgaans gevraagde hoeveelheden met het oog op een vlottere verkoop van die produkten op of in die verkoopplaats. In dergelijke gevallen mag worden volstaan met een hoeveelheidsaanduiding in de nabijheid van de betrokken voorverpakte produkten, bij voorbeeld een bord of kaartje bij het schap.

Ingevolge het *derde lid* behoeft de hoeveelheidsaanduiding niet op een voor de consument in het oog vallende plaats op de verpakking te zijn aangebracht, indien het gaat om fantasieverpakkingen, zoals bij voorbeeld klompjes.

Artikel 31. De in het onderhavige besluit neergelegde regelen omtrent verplichte hoeveelheidsaanduiding zijn niet van toepassing, voor zover die aanduidingen in andere wettelijke voorschriften zijn geregeld.

In artikel 31 is dit stelsel nader uitgewerkt. Daarbij is onderscheiden naar gelang de bedoelde regels betrekking hebben op een gebod, een verbod, een geboden mogelijkheid dan wel een vrijstelling of ontheffing. Afwijkende regels van hoeveelheidsaanduiding in andere wettelijke regelingen zijn slechts mogelijk voor zover de Etiketteringsrichtlijn of andere specifieke EEG-richtlijnen zulks toelaten of gebieden. Te dien einde zullen deze regelingen moeten worden aangepast. Bij regelingen die in voorbereiding zijn zoals die ten aanzien van bakkerswaren en suikerwerk wordt met de bepalingen van de Etiketteringsrichtlijn ter zake van hoeveelheidsaanduiding en met de onderhavige regels reeds rekening gehouden.

Artikel 32. Ten aanzien van onderdeel b moge worden opgemerkt, dat de Etiketteringsrichtlijn op een aantal punten, onder meer hoeveelheidsaanduiding, de Lid-Staten keuzemogelijkheden laat; er kunnen dus verschillen zijn in de nationale uitvoering van die richtlijn door de Lid-Staten. Om deze reden is niet alleen de voor export naar derde landen bestemde eet- en drinkwaar maar ook eet- en drinkwaar bestemd voor export naar andere Lid-Staten buiten de reikwijdte van het onderhavige besluit gesteld.

In onderdeel c is uitvoering gegeven aan artikel 20 van de Etiketteringsrichtlijn. Te dezen moge worden verwezen naar hetgeen hieromtrent reeds in deel I, Algemeen, onder 1.5, van deze toelichting is vermeld. In bijlage VI is aangegeven welke eet- en drinkwaren zijn bedoeld.

Artikel II. De termijn, die zal liggen tussen de plaatsing van het onderhavige besluit in het Staatsblad en de voorziene datum van inwerkingtreding wordt toereikend geacht voor het bedrijfsleven om zich ter zake van hoeveelheidsaanduidingen aan te passen.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid en Milieuhygiëne,
J. J. Lambers-Hacquebard

De Minister van Landbouw en Visserij,
J. de Koning

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
P. H. van Zeil